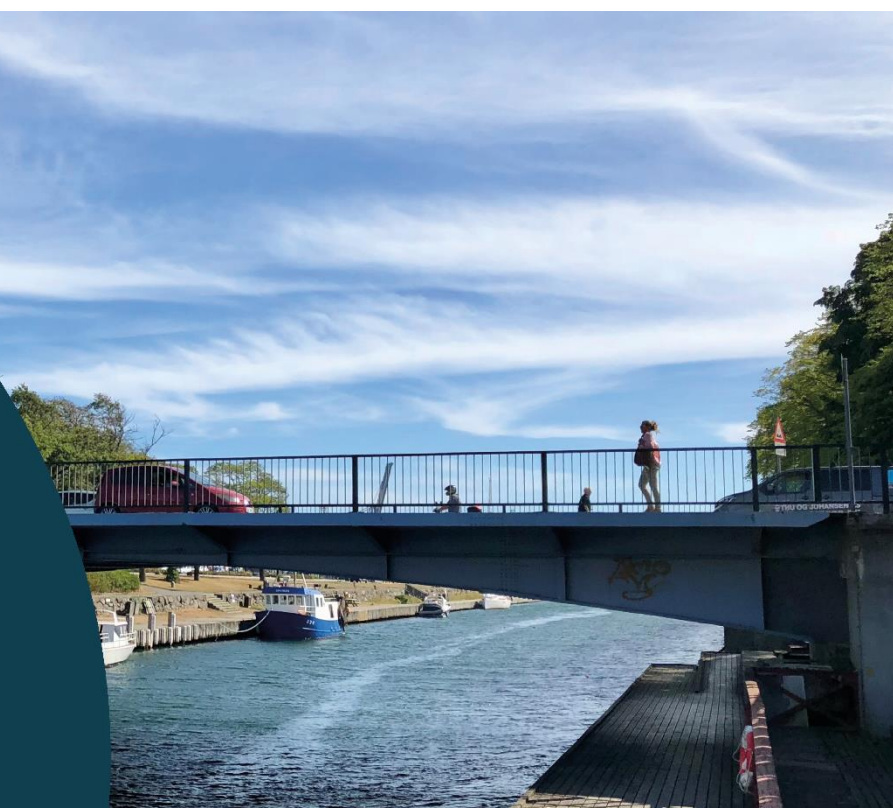

Veileder for ansatte i Moss kommune

Hva gjør jeg ved bekymring for radikalisering eller voldelig ekstremisme?

Hva gjør jeg ved bekymring for radikaliserings eller voldelig ekstremisme?

Det er mange og sammensatte årsaker til at unge mennesker kommer inn i en prosess hvor de gradvis nærmer seg voldelig ekstremisme. Ofte henger det sammen med psykisk sårbarhet, identitetskonflikt og konspirasjonsteorier.

Det kan for den enkelte handle om:

- Søken om tilhørighet i en gruppe.
- Behov for å følge ideologisk eller religiøs overbevisning.
- Ønske om å komme vekk fra en vanskelig hverdag med opplevelse av frustrasjon, meningsløshet, lediggang, ensomhet og psykiske plager.
- Søken etter spenning.
- Ønske om å hjelpe en av partene i en konflikt (krigssituasjon), affeksjon og sinne på vegne av en part.

Mulige bekymringstegn:

- **Uttalelser/ytringer** – om intoleranse, fiendebilder, hat/hatrete, sympati for avskaffelse av demokrati, legitimering av vold og trusler.
- **Interesser/utseende/symbolbruk** – som kan handle om å endre klesdrakt og utseende, søke etter ekstremistisk materiale på nett, benytte symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner, droppe ut av skolen og slutte med fritidsaktiviteter.
- **Venner og sosiale nettverk** – endrer/bytter omgangskrets, omgås personer som er kjent for ekstremisme, omgås grupper der det utøves vold eller annen kriminell virksomhet, er medlem av ekstremistiske grupper, nettverk eller organisasjoner.

Mange av disse bekymringstegnene er de samme tegnene som en ser i forbindelse med såkalt utenforskap. Her blir det viktig å se bekymringstegnene i sammenheng med personenes livssituasjon og sette det hele i kontekst. Hvis mange av bekymringstegnene slår inn sammen med flere sårbarhetsfaktorer, er det god grunn til å drøfte dette med nærmeste leder, politi eller andre kommunale hjelpeinstanser.

Slik forholder du deg ved en bekymring

- Alle ansatte i kommunen følger samme prosedyre som ved annen bekymring. Bekymring drøftes først med nærmeste leder, og med foresatte, og hvis aktuelt; med samtykke av foresatte i tverrfaglig team, eller som en kollegaveiledningscase anonymt i tverrfaglig team.
- Leder melder bekymring til SLT koordineringsgruppe v. SLT-koordinator. SLT koordineringsgruppe har ansvar for å avgjøre om bekymringsmelding om radikaliserings skal tas videre til politiet.
- **Ved opplevelse av sterk alvorlighetsgrad** (med behov for rask avverging jfr. [straffelovens § 196 og avvergingsplikten](#)) meldes bekymring til nærmeste leder som umiddelbart melder til SLT-koordinator, eller en av de andre i kommunens slt koordineringsgruppe (se kontaktliste) som igjen kontakter politiet.

- **For ledere i frivillige organisasjoner:** Organisasjonens leder tar kontakt med SLT koordineringsgruppe.
- **Ved bekymring rundt trossamfunn:** kontakt politiet direkte: 02800/ send inn tips til politiet: [Tips politiet - Politiet.no](https://tips.politiet.no)

Hvordan forebygge radikaliseringsprosesser og voldelig ekstremisme?

Tilhørighet – fellesskap – hjelp i en sårbar situasjon

- Vi kan forebygge radikaliseringsprosesser og voldelig ekstremisme slik vi forebygger annen kriminalitet: det handler om å forebygge utenforskap og styrke arenaer for inkludering og gi ungdommene en følelse av tilhørighet, en følelse av å bli sett og respektert:
- Hjelp de som står utenfor til å finne et fellesskap.
- Vonde opplevelser og erfaringer kan være et vendepunkt i menneskers liv – tilby din hjelp og støtte.

Hvordan forebygge at en radikaliseringsprosess ender med voldelig ekstremisme?

Dialog – tidlig innsats – del bekymring

Om du observerer ungdom med radikale holdninger beskrevet under «mulige bekymringstegn»:

- Gå i åpen dialog med ungdommen: ikke overreager og konkluder med en gang, men ta ungdommen på alvor og gi støtte:
 - Diskuter samfunnsspørsmål: lytt, vær interessert, kom med motargumenter: slik at ungdommen selv kan vurdere holdbarheten i egne standpunkter («Pekefinger» vil her virke mot sin hensikt: ekstreme holdninger kan forsterkes). Ekstremistisk propaganda er ensidig og ofte konspiratorisk – gå i dialog og bidra til nyanser.
 - Husk at din mulighet til å påvirke er størst i starten av en radikaliseringsprosess.
 - Ta en bekymringssamtale: Ikke snakk *om* det – snakk *med* personen om din bekymring.
 - Ikke fokuser for mye på ideologi, politikk og religion.
 - Vær tydelig uten å krenke.
- Ta radikaliseringsprosessen på alvor - Ikke vent og se!
- Del din bekymring med nettverket ditt og foresatte- Ikke stå alene.

Vil du ha mer informasjon?

Kunnskapsportal fra RVT om prosesser inn og veier ut: <https://utveier.no/>

Norsk institutt for forebygging av radikaliseringsprosesser og voldelig ekstremisme: <http://plattform.no/>

Regjeringens Handlingsplan mot radikaliseringsprosesser og voldelig ekstremisme: <https://www.regjeringen.no/no/sub/radikaliseringsplan/id2001759/>

Radikalisering er prosessen der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå sine politiske, religiøse og/eller ideologiske mål. Radikalisering og voldelig ekstremisme kan skje innen alle typer ideologier eller politiske retninger, noe vi har sett både i Norge og Europa. **Det store steget i en radikaliseringsprosess er overgangen fra tanker til handling.** Prosessen kjennetegnes ofte ved at man gradvis tar avstand fra demokratiske prinsipper og legitimerer bruk av trusler og vold for å oppnå sine mål. Det er store individuelle forskjeller når det gjelder varighet av og drivkrefter for en slik prosess.